

Вртић

Октобар 2018 / Број 4 / www.vrhunskoznanje.rs / Година I / Бесплатан примерак

Димитрина Тошић Гојковић

Корак
по корак
до поласка
детета
у вртић

Виолета Стрелец

Ређио Емилиа
Педагогија
по мери
детета

Љубица Бојовић

Родитељи,
надвладајте
стрес

тема броја
Адаптација
деце у вртићу

4-5 *васпитач*

Сарадња родитеља и васпитача

Промене у понашању детета приликом адаптације су пролазна појава, родитељи треба да буду припремљени за то како би му могли помоћи у прилагођавању

6-9 *педагог*

Корак по корак до поласка детета у вртић

Сукцесивна адаптација подразумева постепено одвајање детета од породице и укључивање у групу вршњака, а одвија се у четири фазе

Ређио Емилија 10-14

Фото: Моје чедо

Педагогија по мери детета

Ређио је такозвана „дете орјентисана“ педагогија у којој је дете постављено као самостални актер у средишту дешавања. Деци се не постављају задаци, већ сама одлучују у зависности од својих тренутних интересовања и ствари које их покрећу

психолог 16-17

Савети за бржу адаптацију

Полазак у вртић је често стресна ситуација, колико за дете, толико и за родитеље јер је испуњена страхом од одвајања и напорима да се дете прилагоди новонасталој ситуацији, променама у дотадашњем начину живљења

Импресум

Издавач Удружење Врхунско знање за добро васпитање,
Дубровачка 30, 11080 Земун
Телефон 011 316 41 12
vrhunskoznanje@gmail.com

Главни и одговорни уредник
Извршни уредник
Секретар редакције

Виолета Стрелец
Биљана Бошњак Драгановић
Дијана Јоксимовић

Дизајн / графичка обрада
Фотографије

Зоран Драгановић
Маријана Паравиња

Сарадници

Др Данко Чучковић, Димитрина
Тошић Гојковић, Милена Пантелић, Љубица Бојовић

Штампа

АТОС ПРИНТ

Пише
Виолета Стрелец
директор ПУ „Моје чедо“

Трема као пред јавни наступ

Дете ће најпре посматрати и процењивати, неопходно је оставити му времена и простора за то, јер оно само треба да одлучи када ће се прикључити осталој деци

Адаптација је врло осетљив процес како за дете, а можда још и више за родитеља, нарочито ако им је то прво дете које креће у вртић. Пре свега је битан први разговор са родитељем који доводи дете у вртић и његов осећај да је изабрао праву установу у коју има поверења. Уколико је родитељ правилно припремљен, односно упознат са процесом адаптације, утолико ће и дете лакше поднети и брже се прилагодити новонасталој ситуацији. Треба имати у виду да је за дете ово потпуно нова ситуација и да оно без обзира у ком узрасту ступа у први вртић има осећај и трему као пред јавни наступ, јер ту се налази група деце пред коју оно долази, а која је већ прилагођена и удружена. Дете ће најпре посматрати и процењивати и неопходно је оставити

му времена и простора за то. Оно само треба да одлучи када ће се прикључити осталој деци. Наравно тај процес не траје предуго, али уколико одрасли инсистирају и врше било какав вид притиска тај ће процес трајати дуже.

Родитељима, са друге стране, је неопходно омогућити увид у простор као и у распоред активности у установи како би били мирни и у сваком тренутку знали шта њихова деца раде. Транспарентност према родитељима је неопходна, али и праћење и објашњавање родитељима од стране стручних лица (педагог, психолог). Треба објаснити родитељима шта значи плакање, вриштање, ударање и остале бурне реакције које се могу јавити током адаптације. Када упознамо родитеља са свим могућим појавама онда све пролази лакше. ■

Сарадња родитеља и васпитача

Промене у понашању детета приликом адаптације су пролазна појава, родитељи треба да буду припремљени за то како би му могли помоћи у прилагођавању

Пише

Милена Пантелић

васпитач, ПУ Др Сима Милошевић

Током вишегодишњег искуства у раду са децом, полазак у вртић је једна од највећих промена за дете од његовог рођења, али исто тако је и велика промена за родитеље. Укључивање детета у групу, вртић, представља први искорак детета из породице. Сваком детету је потребно одређено време током којег ће се прилагодити новој средини, упознати васпитаче, нове другаре. Нека деца одвајање прођу лакше, брже, док је другој деци потребно дуже време, често испољавају отпор и патњу. Промене у понашању детета приликом адаптације су пролазна појава, добро је да родитељи буду упознати и припремљени како би свом детету могли помоћи у прилагођавању на нову животну средину.

Најчешће реакције које дете може показати приликом адаптације на вртић су: плач, љутња, раздражљивост, узнемиреност, дете одбија комуникацију са васпитачима и децом, одбија храну, повлачи се, не укључује се у активности, пишки у гаће или сиса прст. Првих дана дете краће борави у вртићу (уз присутност родитеља), затим постепено се продужава боравак, а смањује присуство родитеља. Све ове емотивне и физичке реакције потребно је разумети као пролазне, нормалне и краткотрајне. Наравно, неопходно је стрпљење и разумевање за тренутно стање кроз које дете пролази.

За свако дете постоји активност која га привуче и жели да учествује у њој, неком је то музика, другом цртање, пластелин, лопта, аутомобили или лутка

Припрема за вртић

Полазак у вртић, као што сам и на почетку изнела, велика је промена и за родитеље, брину да ли ће га друга деца прихватити, како ће се снаћи, да ли ће да једе, да се не повреди, да ли је плакало и др. Зато је

веома важна припрема детета за боравак у вртићу. Шта родитељи могу учинити како би олакшали детету прве дане у вртићу? Ево неколико примера који могу бити корисни: позитивно разговарајте о вртићу, не претите вртићем: “У вртићу мораш да слушаш...”, “Тамо мораш све да поједеш...”, не показујте узнемиреност, тугу, страх јер и деца осећају родитељеве емоције. Објасните детету да је вртић његов посао као што и ви имате свој. Не напуштајте дете нагло, без поздрава, али и не продужавајте опраштање бесконачно, то ће само узнемирити дете, не показујте несигурност или забринутост због дететовог останка у вртићу. Кроз своју праксу у раду са децом не постоји дете које се није привикло на вртић и на крају весело долазило.

Дружећи се и радећи са децом приметила сам да за свако дете постоји активност која га привуче и жели да учествује у њој. За неко дете то је музика за друго цртање, пластелин, лопта, аутомобили, лутка, природни материјали и сл. Дете које се тешко одваја од родитеља најчешће осећа страх и узнемиреност и реагује плачем. Такво осећање треба прихватити, не трудити се да се брзо орасположи или га увући у активност. Не треба форсирати. Детету је потребно време. Прво ће гледати шта деца раде, пратити

Најчешће реакције које дете може показати приликом адаптације су: плач, љутња, одбијање хране, раздражљивост и узнемиреност

њихову игру, а када осети сигурност, поверење, самостално ће се укључити у игру.

Размена информација

Подршка родитеља и васпитача у групи, у великој мери допринеће бољој и успешнијој адаптацији детета. Будите смирени, охрабрите сваки дететов корак ка одвајању. Верујте у њега. Покажите задовољство због нових искустава које ће дете стећи боравком у вртићу. Веома је важно остварити добру комуникацију и сарадњу родитеља и васпитача. Битна је размена корисних информација од родитеља везаних за дете, прихватање савета и сугестија од стране васпитача.

Показујте интересовање за дететове доживљаје из вртића, јер након неког времена вртић ће постати важно место где ће ваше дете проводити време у игри с новим другарима. ■

Корак по корак до поласка детета у вртић

Сукцесивна адаптација подразумева постепено одвајање детета од породице и укључивање у групу вршњака, а одвија се у четири фазе

Полазак у вртић представља важан период у дететовом животу јер захтева прелазак из једног сигурног и познатог окружења у друго окружење, у ком успоставља нове социјалне везе, мења дневни режим дана и навике. У првим данима у вртићу дете се може осећати несигурно и уплашено јер напушта средину у којој остварује блиске везе и у којој је сигурно да истражује свет око себе и изражава своја осећања и потребе. Детету је потребно да прелазак у нову средину има потпору у ономе што му је блиско и познато. То значи да има могућност да нову средину истражује са блиском особом, да се сусреће са предметима и искуствима која су блиска његовом контексту одрастања, да успоставља везе са одраслима који разумеју његове потребе, да је слободно да изрази своја осећања и страхове и

Пише
Димитрина Тошић Гојковић
педагог, ПУ Наше чедо

размењује своје искуство породичног окружења са другом децом и васпитачима.

Припрема за полазак детета у вртић

Пре поласка детета у вртић потребно је да родитељ и вртић буду упознати са међусобним ритмом живљења како би се ускладили и олакшали детету боравак у вртићу. Важно је да родитељи буду укључени у живот и рад вртића и да прате дете током првих дана боравка у новом окружењу.

На самом почетку важно је да се не примењују мере

Фото Наше чедо

заstraшивања и стварања негативног односа према вртићу као што су претње вртићем уколико се не испуни неки захтев одрасле особе. Потребно је приказати вртић у позитивном светлу, на пример, кроз имитативне игре везане за живот у вртићу, у којој су учесници родитељи и друге блиске особе. Можете се играти породице која води дете у вртић или дете води млађег брата у вртић или замена улога - дете је родитељ и води га у вртић.

Код деце симптоми неприлагођености на ново окружење могу да се манифестују у физиолошкој сфери - одбијање хране, поремећен сан, губитак телесне тежине и на психолошком плану - у виду нервозног понашања (грицкање ноктију), регресивног понашања које карактеришу облици понашања које је дете у свом развоју превазишло (нпр. сисање прста, мокрење, тепање у говору и сл.), агресивног понашања, као последице доживљавања неправде зато што је одвојено од родитеља (ударање или уједање деце и одраслих, викање, ударање главом). Реакција детета може се јавити и повлачењем у себе, као што је издвајање у посебни кутак и одбијање комуникације са васпитачима и другом децом. Такође, дете може тражити замену за родитеље и сигурност коју има код родитеља стварањем јако блиске везе са одраслом особом у вртићу - грчевито држање за васпитача.

На који начин ће дете реаговати на одвајање од родитеља може зависити од:

1. личности детета - нека деца се по својој природи брже и лакше прилагођавају променама, а са друге стране, постоје деца која су стидљива и тешко се прилагођавају новим ситуацијама.

2. претходног искуства - лакше се прилагођавају деца која су имала позитивна искуства у односу са другим људима, која су успоставила чврсте емоционалне односе са родитељима и осећају сигурност и поверење у њихову љубав и самим тим су спремнија да бораве у другом окружењима без њих, јер знају да их родитељи неће „оставити“.

Важно је да родитељи не примењују мере заstraшивања и стварања негативног односа према вртићу

3. степена усклађености навика живљења са условима у вртићу - то значи усклађеност васпитача према потребама и интересима детета, уважавање децих навика (може да донесе своју омиљену играчку, флашицу, цуцлу, одлазак на спавање у исто време као код куће). Важно је да дете осети сигурност у ономе што му је познато како би се постепено и у потпуности укључило у режим рада вртића.

4. понашања средине из које дете долази - страх и узнемиреност родитеља доприноси појачавању негативног односа према вртићу. Плашење вртићем доприноси развоју страха и осећања да се у вртић иде по казни. Важно је да родитељи знају да је дететова узнемиреност и страх природна реакција на промену окружења и одвајање од блиске особе, да је то једна од фаза на путу одрастања коју заједничким снагама треба да превазиђу. Током првих дана боравка у вртићу потребно је да родитељи буду укључени у процес организације боравка детета у вртићу, да се информишу о активностима, понашању и осећањима детета, да разговарају са дететом о проведеном дану у вртићу и да проводе више времена у заједничким активностима и игри са дететом.

Организација боравка детета у вртићу

У нашој Установи подршка детету и родитељима се одвија кроз сукцесивну адаптацију са циљем упознавања детета, његових потреба и интереса и креирања окружења у којем се осећа сигурно да истражује простор и материјале, изражава своје потребе и мишљење, развија осећај припадања и остварује блиске везе са другом децом и васпитачима. На тај начин отвара се простор за разумевање детета и успостављање континуитета између вртића и других окружења у којем дете борави у току дана.

Сукцесивна адаптација подразумева постепено одвајање детета од породице и укључивање у групу вршњака.

Адаптација се одвија се кроз четири фазе:

1. прва фаза - дете долази у вртић са родитељима или другом блиском особом и остаје сат времена. Током боравка упознаје се са другом децом и васпитачима,

учествују у њиховим активностима, истражују простор и материјале. У првим данима у вртићу родитељ је главна спона на релацији дете-васпитач. Боравак родитеља у вртићу код детета развија сигурност за успостављање контакта са васпитачем, истраживање окружења и укључивање у активности друге деце. Родитељима се пружа могућност да сагледају функционисање детета у новој средини, упознају се са ритмом дневних активности и радом васпитача. Са друге стране, присуство родитеља омогућава васпитачима да разумеју дете и лакше са њим успоставе однос.

2. друга фаза - дете самостално борави у групи са другом децом, сат времена, док су родитељи у другој просторији. Дете схвата физичку одвојеност али осећа сигурност јер зна да је родитељ у близини и да може да

буде ту када му затреба.

3. трећа фаза - дете борави у вртићу сат времена, без присуства родитеља, при чему се време дневног борава са сваким даном повећава (боравак до ужине, ручка...).

4. четврта фаза - дете осећа сигурност да борави у вртићу без родитеља и учествује у пуном ритму дневних активности. Време трајања сваке фазе је индивидуално и зависи од потреба детета. Приликом сваког растанка важно је да родитељ не буде нервозан, да остане смирен и да не одугловачи време растанка.

Родитељима је потребна подршка у сагледавању и разумевању реакција детета и развијању осетљивости за његове потребе. У првим данима за родитеље је важно да знају да су бурне реакције детета најчешће последица страха да ће родитељ отићи и да се неће вратити. Боравак у вртићу са родитељима подржава и појачава код детета спремност да упознаје непосредно физичко и социјално окружење, развија осећај припадања и прихватања, и поверење у ново окружање. Током времена дете развија блиске односе са васпитачима и другом децом у вртићу, страх слаби и дете постепено почиње да стиче поверење у ново окружење, и родитеље (да је њихов одлазак привремен и да ће се вратити).

Улога одраслих у вртићу

Један од важних задатака одраслих у вртићу (васпитача, стручних сарадника и других сарадника) јесте успостављање континуитета између различитих окружења у којима дете свакодневно борави. Односно, обезбеђивање средине довољно познате и предвидљиве за развијање дејче сигурности, али и довољно стимулативне за стицање нових искустава и успостављање нових социјалних веза. Информације које васпитач добија од родитеља и посматрањем детета су кључне за организовање адекватне средине и проналажење одговарајуће стратегије за индивидуализован приступ детету.

Посматрање и „слушање“ детета део је свакодневних активности васпитача и стручних сарадника, нарочито током првих дана борава у вртићу. Одвија се кроз посматрање у самосталним активностима и у активностима са другом децом, и бележењем дејчјих вербалних и невербалних исказа и коментара. Доприноси разумевању дејчјег понашања и сагледавању у којим тренуцима се јавља дејча несигурност и коју врсту подршке је потребно обезбедити.

Важно је да васпитачи прате темпо детета, да сагледају шта му је у одређеном тренутку потребно и да пруже адекватну подршку. Детету прија када има простор за прилагођавање и извршавање задатака на „свој начин“. Искуство у раду је показало да се дете лакше

Фото Наше децо

У првим данима за родитеље је важно да знају да су бурне реакције детета најчешће последица страха да ће родитељ отићи и да се неће вратити

Фото: Наше чело

одваја од родитеља уколико је креирана средина која му омогућава да буде питано, да бира и одлучује. Стога је важно не форсирати дете да се одвоји од родитеља и да учествује у активностима друге деце уколико то не жели. На пример, уколико дете не жели да се одвоји од родитеља после периода заједничког борака у вртићу потребно је продужити период боравка родитеља док се дете не осети сигурно.

За дете су од велике важности односи и интеракције које успоставља са другом децом. Кроз односе са вршњацима развија се осећај припадања и прихваћености, и добија подршка у новим ситуацијама и изазовима. Вршњаци могу бити кључни извор изазова и подршке у данима одвајања од родитеља.

Искуство је показало да свако дете има активност коју воли и којој не може да „одоли“. Обезбедити детету довољно подстицајног материјала за истраживање и игру, укључити старију децу која ће га „позвати“ на игру и дружење могу бити неке од стратегија које ће васпитачу користити како би задовољили деље потребе и олакшали им прилагођавање на нову средину. Важно је да васпитач примењује разноврсне методе, облике рада и материјале, да познаје технике праћења и посматрања детета како би на адекватан начин

Дете се лакше одваја од родитеља уколико је креирана средина која му омогућава да буде питано, да бира и одлучује

могао да прати и реагује на потребе детета.

Кључна је сарадња васпитача са стручном службом. Кроз тимски рад и сарадњу размењују се мишљења и искуства, анализирају методе рада, дају предлози о даљем току боравка детета у вртићу све у циљу заједничког, будућег планирања и организације. Међусобна размена мишљења отвара простор за промишљање о властитим процесима рада, освешћивање ставова и уверења који утичу на перцепцију дететовог понашања, а самим тим и на однос који ће се успоставити са дететом.

Полазак детета у вртић је заједничка одговорност свих који су укључени у одрастање детета, у породици и вртићу, и захтева дијалог, размену, преговарање и доношење заједничких одлука у циљу стварања сигурне и стимулативне средине у којој ће се дете осећати сигурно да изражава своја осећања и задовољава своје потребе и интересовања. ■

Педагогија по мери детета

Ређио је такозвана „дете оријентисана“ педагогија у којој је дете постављено као самостални актер у средишту дешавања. Деци се не постављају задаци, већ она сама одлучују у зависности од својих тренутних интересовања и ствари које их покрећу

У Ређио Емилији васпитање је заједнички процес. Посебно се ради о вредновању/поштовању и креативним финесама детета, васпитача и родитеља. Увод у целу педагогију омогућава васпитачима да са „својом“ сликом човека изграде/поставе основе за рад у сопственом окружењу.

Како је настала Ређио

Ређио је настала 1945. у граду Ређио Емилиа у Италији. Мајке, радници сељаци и учитељ основне школе Лорис Малагуци су основали на крају рата

Фото Моје чедо

Треба покушати све могућности учења, спознаје и покрета и то им омогућити у једном естетски задовољавајућем простору

Пише

Виолета Стрелец
директор, ПУ Моје чедо

један такозвани „Народни вртић“. Ту су хтели да споје оно што је у вртићу до тада било одвојено: дете, породица, васпитач и његово окружење. Иако је то био заједнички посао Лорис Малагуци је означен као оснивач Ређио педагогије, пошто је он конципирао научне садржаје ове педагогије. Интернационално је позната постала кроз Малагуцијево излагање „Када очи прескоче преко зида“ и песме „Сто језика детета“. На том успеху се базирао успех регионалног вртића од стране Newsweek 1991. који је прогласио најбољи предшколски програм. Васпитање деце се сматра као заједнички задатак свих! При томе важе основе:

Васпитање демократије

Васпитање равноправности

Васпитање солидарности

Ређио педагогија се у сваки вртић уводи другачије. То је једна филозофија, мисаона структура, која подстиче нешто САМОСВОЈСТВЕНО УРАДИТИ. Из тог разлога свака установа је сасвим индивидуална са својом децом, родитељима и васпитачима, као и са локалном културом. Ређио мора у Установи „слободно“ да заживи.

Осим тога Ређио није крута и готова конструкција. Она се стално проживљава и промишља и кроз то се прилагођава новим наученим. Тако је то педагогија која узраста сваког дана.

У Ређио педагогији су узрасно хомогене групе.

На први поглед уређење вртића се чини скупо и захтева одређене просторије и димензије прозора, трг/

пјаца за окупљање. То не треба да обесхрабри већ уз добар рад и организацију простора који омогућава детету да истражује и експериментише постиже се циљ и смисао Ређио педагогије. Сама комуникација окружења и детета је врло битна и мора бити жива тј. функционална.

Ређио је такозвана „дете орјентисана“ педагогија у којој је дете постављено као самостални актер у средистишту дешавања. Слично је и у Фрајнет или Монтесори педагогији. Позитивна слика о детету проузрокује код Ређијанера да раде на снагама детета не постављајући се у позицију „Учитеља“. У Ређио педагогији се деца не постављају задаци, већ деца одлучују САМА у зависности од својих тренутних интересовања и ствари које их покрећу и то их опредељује чиме ће се бавити. На тај начин је Ређио педагогија најмодернија путања дечијег васпитања широм света.

Ређио самим тим одговара сваком детету са његовим правом на васпитање и образовање, независно од његове телесне, социјалне и друштвене припадности.

Слика детета

Дете је у центру пажње, али оптимистично виђено са свим његовим СНАГАМА.

Ређио васпитач полази од тога да свако дете има лепезу могућности изражавања на располагању како би откривало свет или их користило према сопственој одлуци како ће учити.

Деца желе да путем сопствених искустава, кроз покушаје и заблуде уче и њихов истраживачки пут проживе.

Лорис Малагуци говори увек о стотину језика детета који су им дати како би свет схватили и освојили. Ређио васпитач / педагог жели тих сто језика да подржи, подупре и сачува. Због тога омогућава детету толико простора колико је могуће како би дете само деловало. Треба покушати све могућности учења, спознаје и покрета и то им омогућити у једном естетски задовољавајућем простору.

Улога васпитача

Ређио васпитач се поставља као ПАРТНЕР деце. Он нема задатке Учитеља и Свезнајућег јер свако дете, на основу својих могућности и схватања образује себе само.

Одрасли му морају помоћи да те способности открију, отварајући и припајајући изграђују. При томе

Ређио васпитач се поставља као партнер деце. Он нема задатке Учитеља и Свезнајућег

фото Моје село

је задатак васпитача да креира примерен простор и асортиман за игру/рад. Деца доносе сопствене ВРЕДНОСТИ. Подршка и поверење наспрот дају им време и простор за њихов самосталан РАЗВОЈ.

Посматрање и документовање ситуација и корак развоја има велики значај у педагошком раду. У то се свакако убраја и организовање портфолија за свако дете као и документовање и изложбе за родитеље „Говорљиви зидови“. Поступно се каче фотографије, радови деце као и свакодневне ситуације или делови пројекта. Заједнички рад са другим стручњацима припада самој педагогији, тако у Ређио вртићима ради један уметник или атељериста који се консултује са васпитачима и уско сарађују.

Уређење простора и играчака

Простор важи као трећи васпитач. Ређијанери пола-

Сто језика детета

Стотина постоји заиста,
дете се састоји од стотине.

Има сто језика,
сто руку,
сто начина за размишљање,
за играње,
за говорење.

Стотина –
Увек стотину начина за слушање,
за чуђење,
за вољење.

Стотину спокојних начина
За певање, за схватање.
Стотину светова открити,
Стотину светова измислити,
Стотину светова сањати.

Дете има стотину језика
И стотину и стотину и стотину...
Деведесет девет од тога буду му украдени,
Јер школа и култура
му раздвоје главу и тело.

Они му кажу:
Без руку мисли,
без главе уради,
слушај и ништа не говори,
без радости разуми,
воли и диви се
само за Ускрс и Божић.

Они му кажу:
Игра и рад,
стварност и фантазија,
наука и имагинација,
небо и земља,
јава и сан
су ствари које не иду заједно.

Они му кажу кротко и румено
Да стотина не постоји,
И онда се дете пита
Да ли стотина заиста постоји?

Лорис Малагуци

Фото Моје чедо

зе од тога да естетика и осмишљени простор позитивно утичу на развој детета. Па сходно томе соба – простор треба да је уско повезан са децом, родитељима и васпитачима, а не само да задовољава потребе једне од наведених група.

Средиште у Ређио вртићу је ткз. Пјаца – велика хала и самим тим место сусретања, играња и место комуникације и покрета истовремено.

Из ове просторије произилазе многе собе / просторије. Зидови су декорисани и тако су названи "Зидови који говоре".

Документације са фотографијама, дечијим сликама, цртежима и пројектима. Уколико је могуће обезбедити дело познатог уметника.

Огледала (округла, ћошкаста, подељена, ломљена...) ставити свуда по вртићу у висини деце. Огледала треба да поспешују опажање детета тј. његову идентификацију себе и других и да подржава упознавање и посматрање како себе и других тако и окружења.

Све просторије вртића колико год је могуће природно осветлити, са прозор вратима, транспарентност и ширину омогућити.

Додатно обезбедити и друге изворе светлости (пројектор, лампе, позориште сенки...) како би се игра са светлима омогућила.

Различите висине подова, степенасто постављене или коси подови дозвољавају деци поглед на собу из различитих перспектива. Платна и балдахини на плафонима и зидовима омогућавају сасвим другачији доживљај простора.

Опажање треба свуда и најразличитије да се учи / школује како би се креативност и изражајност деце поједноставила и распалила.

Регионална – културолошка веза мора да постоји у вртићу. Ређио уводи локалну културу града или места у коме се налази. Тако се може намештај и гардероба претходне епохе сусрести у именима група.

У собама се налазе играчке тј свакодневни предме-

Пројекат кестен

У прилогу су представљене четири стране из документа који садржи 16 страна

ПРОЈЕКАТ КЕСТЕН

Вапитач: Мирјана Добродолац

ОДЛАЗАК У ПАРК, ДОНЕО НАМ ЈЕ ЈЕДНУ НЕОЧЕКИВАНО
ЗАБАВНУ СТВАР – СКУПЉАЊЕ КЕСТЕНА.... 24.09.2015.

ДЕВОЈЧИЦЕ СУ ГА ПРВЕ ПРИМЕНИЛЕ И ПРИВУКАО ИМ ЈЕ
ПАЖЊУ!

А ОНДА СУ ОНЕ ПРИВУКЛЕ И ПАЖЊУ ДЕЧАКА И ТАКО
ДОЛАЗИМО ДО ПРИЧЕ О КЕСТЕНУ.

СВАКИ НАШ ОДЛАЗАК ДО ПАРКА, РАДИ ИГРЕ И ШЕТЊЕ,
ЗАВРШИ СЕ СКУПЉАЊЕМ КЕСТЕЊА!

А ОНДА ЈЕ НАШ ВРТИЋ ЗАМИРИСАО НА СВЕЖЕ ПЕЧЕНИ
КЕСТЕН...

ДЕЦА СУ ГА ПОСМАТРАЛА, ПА ТАКО МЕЋУСОБНО
РАЗГОВАРАЛА И ПОКАЗИВАЛА КЕСТЕНКА И
ШКОЛАРЦИМА И РОДИТЕЉИМА.

ДЕЦА: „Ово је наш Кестенко Дрвенко”.

И ТАКО ЈЕ ЗАУЗИМАО ПОЧАСНО МЕСТО У НАШЕМ
ХОДНИКУ ЈЕДНО ВРЕМЕ.

ДОШЛО ЈЕ И МАЈО ХЛАДНИЈЕ ВРЕМЕ, А ДЕЦА СУ
НАЛАЗИЛА КЕСТЕЊЕ КОЈЕ СЕ СКРИЛО РАНИЈЕ ОД ЊИХ.

СВИ СУ ГА ПРОБАЛИ. НЕКОМЕ СЕ СВИДЕО, А НЕКОМЕ
НИЈЕ...

И ТАКО ПРИЧА О КЕСТЕНУ ПОЛАКО И ПРЕСТАЈЕ..
ВИШЕ ГА НИЈЕ БИЛО НА ДРВЕЋУ А НИ ДОЛЕ.. 11.11.2015.

АЛИ, ПРОЛЕЋЕ ДОНОСИ НОВОСТИ.

Родитељи, надвладајте стрес

Ако смо ми нервозни и немамо јасан став о адаптацији у вртићу, дете не добија јасну поруку и услед тога може да се осећа несигурно

Пише

Љубица Бојовић, мама Данице, Јасмине и Богдана, ПУ Клинцоград

ти (шерпе, лонци, варјаче...), природни материјали (кестење, сочиво, пасуљ...). Додатно постоје просторије као што је радионица – атеље који у најбољем случају води посебно обучен атељериста.

Могућности собе треба да буду отворене за децу и изазовне у смислу мноштва материјала и алата (количина), од шиваће машине до глине и гипса, тестере, како би деца имала могућност да своју креативност одживе, експериментишу и да у потпуности уче свим својим чулима. Никако не треба да има само образовни смисао, неопходна је и игра. Плес и глума морају бити укључени у то, тј изазов, могућност да „стотину језика детета“ буду задовољена. Ово се свакако употпуњује и кроз пројекте са одређеном темом. Пројекат је пропраћен од стране васпитача у смислу документације (пример страна 17). Пројекти су дугорочна истраживања једне теме и трају у зависности од интересовања: недељу дана или месец / месецима. Могуће је и укључити експерте одређене области као што су луткари, глумци, уметници, научници, архитекте.

Простор треба да је уско повезан са децом, родитељима и васпитачима, а не само да задовољава потребе једне од наведених група

Као мајка троје деце, из свог искуства, могу да кажем да адаптација на вртић није лака ни за дете ни за родитеља. Она зависи од узраста детета, али и од саме личности детета и родитеља, као и од много других фактора. Сваку адаптацију прати стрес и страх од одвајања код детета, а код родитеља бојазан од тога како дете подноси промену и да ли је узнемирено и нервозно, да ли плаче. Све те реакције су потпуно нормалне јер је у питању прво одвајање. Зато адаптација увек и тече постепено. Дете се у почетку одваја на сат или два а касније, у зависности од његове реакције, се време останка у вртићу продужава. Током тог процеса треба имати поверења у васпитачице и узети о свему позитиван став, како би дете што боље прихватило промене.

Стрпљење

Приликом адаптације треба бити спреман на разне реакције, на негодовање и љутњу или на одбијање. Наоружајте се стрпљењем. Спремите деци у почетку оно што они воле. Пробудите их са неком лепом песмицом и певајте са њима. Спремите им шољу чаја или чоколадно млеко, дајте им неку играчку коју воле. Морате увек имати неког кеца у рукаву, цаку да подстакнете дете да се активира, да не мисли негативно, већ да научи да се избори са стресом. Најважније за родитеља је да надвлада свој сопствени стрес, како га не би „пре-

нео“ на дете. Можете објаснити детету да кад заврши свој дан у вртићу касније може са вама имати неку активност коју оно изабере: возња бицикла, одлазак у парк или код најбољег другара... Кад дођете по дете у вртић купите му нешто што воли. Увек имајте много љубави и разумевања за ваше дете, да би оно знало да сте уз њега иако није са вама. Испуните обећање које сте му дали у вези заједничког времена и проведите то време са њим.

Много је лакше комуницирати са децом кроз неку врсту игре јер деца то најбоље знају и тако све лакше прихватају. У свему томе настојте да останете доследни себи и довољно принципијелни. Од адаптације на вртић не би требало правити никакву драму пред дететом, нити много размишљати о томе. Ако смо ми нервозни и немамо јасан став о томе и дете не добија јасну поруку па услед тога може да се осећа несигурно. Ако је наша порука за дете да је вртић добро место за њега, да су васпитачице добре и да су то друге маме, ако будемо ми љубазни са свима и дете ће заузети исти став.

Наше три адаптације

Наше три адаптације на вртић су биле потпуно различите, и прилично лако смо их прошли. Најстарија ћерка је кренула на адаптацију са четири године и веома разумно је прихватила полазак у вртић. Могла сам да јој објасним где иде и она је могла да схвати да ћу доћи по њу. Њена адаптација је прошла најлакше. Нисмо имали ситуације да плаче, више је било негодовања и одбијања да иде у вртић, али с временом смо се привикли.

Средња ћерка је имала две године када је кренула у вртић - била је најосетљивија и њена адаптација је прошла теже. Била је раздражљива, пуно је плакала и дуго је налазила разлоге да се у вртићу расплаче. Васпитачице су имале пуно разумевања за њу, мазиле је и трудиле се да изађемо на крај са свим тим проблемима.

Васпитачи и педагози помно прате дететово понашање, па у договору и разговору са родитељима сваки проблем и реакција детета може да се уочи, и само тако на њу може да се утиче. Заједничком сарадњом - тим у вртићу и родитељски тим лако постигну жељене резултате.

Трећа адаптација је нама као родитељима најлакша јер смо већ са великим искуством ушли у тај процес, али не могу рећи и да је мање болна. Наш најмлађи син креће на прилагођавање са само годину и два месеца

и његова реакција је сасвим уобичајена. Мало плаче приликом остављања, али код куће увек чека код врата кад му кажем да идемо код другара. Он је јако рано почео да долази по секе у вртић и често је имао прилику да дружи са васпитачицама и децом, тако да је за њега вртић познато место и нисмо имали бурну реакцију.

Бирајте вртић

Приликом овог јако битног процеса, поновићу, најважније је имати пуно поверења у васпитаче и знати да сте изабрали прави вртић. Треба знати и да је дете у сигурним рукама и трудити се да све прође што природније за све учеснике адаптације. Једном кад дете прихвати нову средину, лако ће јој се враћати и радоваће се дружењу са својим вршњацима. ■

Уколико је наша порука за дете да је вртић добро место за њега, да су васпитачице добре, и дете ће заузети исти став

Савети за бржу адаптацију

Полазак у вртић је често стресна ситуација, колико за дете, толико и за родитеље јер је испуњена страхом од одвајања и напорима да се дете прилагоди новонасталој ситуацији, променама у дотадашњем начину живљења

Пише
Психолози вртића,
ПУ Baby Palace Andjela

Постојећи страх може да се посматра као показатељ да су дете и родитељ развили квалитетну узајамну везу

Полазак деце у вртић или јасле представља углавном први излазак из породичне средине, односно прво одвајање од родитеља, превасходно од мајке, на дуже време. Истовремено, то може представљати и први сусрет са већим бројем непознатих особа, како са децом тако и са одраслима. Често је ово стресна ситуација, колико за дете, толико и за родитеље јер је испуњена страхом од одвајања и напорима да се дете прилагоди новонасталој ситуацији.

Реакција на промену

Доласком детета у васпитну групу мења се његов дотадашњи начин живљења, углавном мимо његове воље. Потреба за друштвом вршњака постаје присутна, обично после треће године, али деца у суштини немају потребу да сигурност породичног окружења мењају за нешто ново и непознато. Зато највећи број деце реагује плачем, или на неки други начин протестује и изражава своју тугу због раздвајања. Њима је тешко да схвате да је вртић/јасле добро и безбедно место као и да ће се родитељи вратити кроз неко време. Страх од одвајања доминира, а осећање напуштености их преплављује - манифестације могу бити веома бурне и дуготрајне.

За родитеље је важно да знају да је извесна доза страха уобичајена јер је везаност за породицу у раном узрасту развојно условљена. Постојећи страх може да се посматра као показатељ да су дете и родитељ развили квалитетну узајамну везу. Препоручљиво је да родитељи искористе све расположиве начине комуникације у Установи (панои, благовремено организовани састанци за родитеље новоуписане деце, осмишљени кутак за родитеље, индивидуални разговори...) који могу да буду корисни за олакшавање процеса адаптације деце.

Индивидуални процес

Процес адаптације је индивидуалан и условљен бројним чиниоцима. Дете је у ситуацији да дели

Адаптација није завршена када дете престане да плаче, већ када са задовољством долази у колектив

са другом децом пажњу, простор, и играчке. Ток прилагођавања зависи од дететових индивидуалних особина, од његовог узраста, од здравственог стања и од породичне атмосфере у којој дете живи. Углавном се лакше прилагођавају деца која су физички снажна и немају већих здравствених проблема, деца која имају богата и разноврсна социјална искуства пре доласка у колектив, деца чији родитељи имају позитиван став према игри... Истовремено, адаптација зависи и од општих услова живота и рада у самим јаслама или вртићу (опремљености потребним средствима, стручне оспособљености и карактеристика личности медицинских сестара - васпитача или васпитача, броја деце у васпитној групи).

Препоручљиво је да првих дана дете долази у вртић на краће време, па након тог периода у договору са васпитачима постепено продужавати време боравка. Током периода адаптације није пожељно уводити додатне промене, или навикавати дете на нове ствари (одвикавање од цуцле, скидање пелена и друго).

Време привикавања

Када дете започне адаптацију у вртићу родитељи не би требало да тај процес прекидају из разлога што дете плаче или негодује. Свако прекидање доласка из наведених разлога није добро јер продужава првобитну адаптацију, или је отежава. Потребно је нагласити да адаптација није завршена када дете престане да плаче, већ када са задовољством долази у колектив, и када почне спонтано и слободно да изражава своје емоције, мисли, способности.

Један од задатака установе је да помогне деци и родитељима који први пут долазе у њу да превазиђу почетне тешкоће. Искуства у раду су показала да се адаптација може олакшати и скратити њено трајање применом одговарајућих поступака: претходним упознавањем са дететом, индивидуалним приступом, флексибилним временом за пријем деце, постепеним продужавањем боравка у колективу сходно дететовим могућностима. ■

Реч стручњака

Ради брже адаптације родитељима се може саветовати следеће:

- * да код куће говоре о вртићу и понекад са дететом прошетрају до њега
- * да се претходно распитају о ритму живљења у вртићу и постепено са њим ускладе и кућни режим (оброци, спавање, боравак на отвореном)
- * да упознају мед. сестре - васпитаче и васпитаче са особеностима и навикама свог детета
- * да допусте детету да понесе своју омиљену играчку у вртић да му покажу да га воле и када оно одбија останак у колективу
- * да разговарају са дететом о другој деци, о играчкама, васпитачима да му подстакну интересовање за садржаје у вртићу
- * да растанке у вртићу учине кратким јер дуги растанци говоре о њиховим страховима и неодлучности и такво стање преносе на дете
- * да не беже од детета већ да се увек поздраве и искрено кажу када ће се вратити и, наравно, да увек одрже своју реч

Уколико је родитељу тешко да се одвоји од детета, може се предложити да

- * адаптацију уради други члан породице који је близак детету. После боравка у вртићу родитељи би требало да се максимално посвете свом детету.

Сећамо се првих дана у вртићу

Хелена Дрљевић (5)

Сећам се да сам се играла са коцкама. То ми се свидело. Било ми је супер да се играм са другарима. Нисам плакала када долазим у вртић, кад ме мама води...

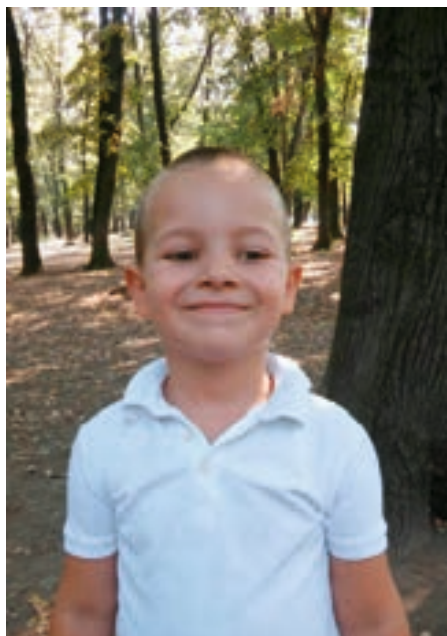
Андрија Пећанац (5,5)

Када сам пошао у вртић нисам плакао. Рекао сам мами и тати да могу да иду. Волео сам да спавам у вртићу, али сад сам велики и сад више не спавам. Волео сам да спавам, а мама је више волела да се играм. Добро, кад сам кренуо понекад сам био тужан. Не једем само када је за ручак купус и мусака са тиквицама, јер то не волим.

Никола Гајић (5)

Када сам први пут дошао у вртић мало сам плакао. После, кад сам ушао, осећао сам се одлично. Највише су ми се допале коцке, па сам се играо са њима.

Никола Томовић (5)

Кад сам кренуо у вртић дан је био леп. И ја сам се лепо осећао. Нисам плакао.

Сергеј Јованчић (6,5)

Први пут кад сам дошао у вртић сам плакао. Са четири године сам кренуо. Кад сам упознао мог друга Алексу постало ми је супер. Њега сам прво видео и са њим сам хтео да се играм. Када сам почео да се играм са Алексом, више нисам плакао.

Данило- Илустрација приче „Пријатељство“

Виктор

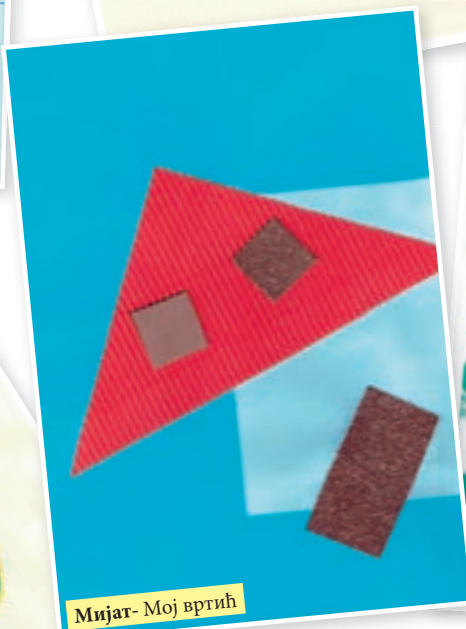
ПРИЈАТЕЉСТВО ЈЕ

Милош

Михајло

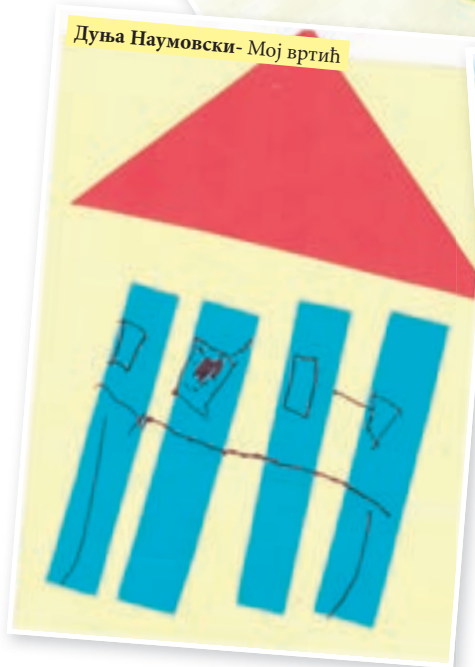

Мијат- Мој вртић

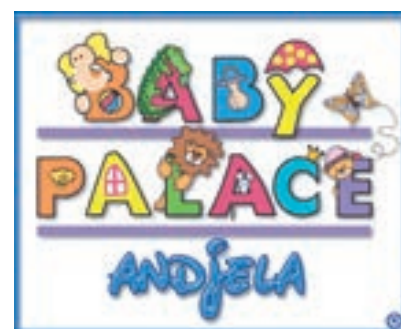

Михајло

Дуња Наумовски- Мој вртић

Петра - Илустрација приче „Пријатељство“

NAŠE ČEDO

Наша мисија и визија

Желимо да подстакнемо установе које су добро радиле, да раде још боље и да подижу како своје стандарде тако и стандарде својих колега, да усавршавају своја знања, а све у интересу нових нараштаја и свеобухватну будућност